



**แนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
จริยาภรณ์ เรืองเสน**

**THE GUIDELINES TO INTERNAL SUPERVISION PROCESS OF EDUCATIONAL
OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER KAMPHAENG PHET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2
JARIYAPORN RUENGSEN**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาราชการแทน ครูวิชาการ และครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 265 คน ผู้ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และความถี่

ผลการวิจัย

1. กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด
2. แนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับขั้นตอนในกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามแผนงาน ผู้นิเทศ ให้คำปรึกษาร่วมแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล รวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทาง

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา, โรงเรียนขยายโอกาส





Abstract

The purpose of this study were 1) to study the internal supervision process of the educational opportunity expansion schools under the Kamphaeng Phet primary educational service area office 2 2) To find out the internal supervision process development guidelines of the educational opportunity expansion schools under the the Kamphaeng Phet primary educational service area office 2. The 256 samples were the school directors or deputy directors. Academic teachers and school teacher in the educational opportunity expansion schools under the Kamphaeng Phet primary educational service area office 2. The informant of internal supervision process development guidelines of the educational opportunity expansion schools under the Kamphaeng Phet primary educational service area office 2 were 17 experts. The instruments used in the study were a questionnaire with 1-5 Likert's scale and Semi-structured or guided interviews. The data were analyzed by the average, standard deviation, content analyze and frequency.

Results

1. From an overview of internal supervision process of the educational opportunity expansion schools under the Kamphaeng Phet primary educational service area office 2 found that the average was at a high level. The highest average was in planning supervision section, and the lowest was in enlargement, published and reproduced section.

2. The internal supervision process development guidelines of the educational opportunity expansion schools under the Kamphaeng Phet primary educational service area office 2 were the schools directors must to support their staffs to have knowledge and understanding about the internal supervision, controlled an internal supervision process step belonged to the work plan. The supervisors gave an suggestion to solve the problem by used variety techniques and methods. Supported all staffs to participate in supervision's result evaluation from conclusion analysis and including the problems and the guideline for solving problems, documented the supervision's result to publish concretely in variety ways.

Keyword : The development guidelines, An internal supervision process in the school, An opportunity expansion school



ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 หน้า 4) ดังนั้น ผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญคือ กระบวนการนิเทศการศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 1) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจะต้องใช้กระบวนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านบริหาร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และการเรียนการสอนในโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ ซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมส่วนบุคคล ให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือมุ่งพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ความสามารถในการพัฒนางาน ปฏิบัติงานซึ่งหมายถึงงานการเรียนการสอน โดยปรับปรุงเทคนิควิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในฐานะผู้นิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพและเปลี่ยนแปลงการทำงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งหากสถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรอันจะส่งผลให้คุณภาพของสถานศึกษา ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาที่จะต้องร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการพัฒนางานทุกด้านของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะสำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาได้มาตรฐานและคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก ในกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การนิเทศศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดการกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ครบถ้วน จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานนิเทศ และบุคลากรศึกษานิเทศก์มีน้อย ในปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งมีบุคลากรจำนวนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นผู้รู้และเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน



และมีความใกล้ชิด รู้จุดเด่น จุดด้อย ดังนั้นระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสม ก็คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 เป็นหน่วยงานการศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภทการขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มศักยภาพและมีคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้รวมทั้งยังเป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษา โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโครงการที่เริ่มเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งแรกเพื่อสนองผู้เรียนที่ต้องการเรียน ที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และได้พัฒนามาสู่การขยายโอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและได้ให้ความหมายว่า การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพ

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ สม่าเสมอและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาให้การบริหารงานของผู้บริหาร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการ





สังเคราะห์จากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ขอบเขตการวิจัย กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ
- 1.2 การวางแผนการนิเทศ
- 1.3 การปฏิบัติการนิเทศ
- 1.4 การประเมินผลการนิเทศ
- 1.5 การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาราชการแทนครูวิชาการ และครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 829 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาราชการในตำแหน่ง ครูวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 265 คนโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986, p. 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling)

4. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 4.1 ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ
- 4.2 การวางแผนการนิเทศ
- 4.3 การปฏิบัติการนิเทศ
- 4.4 การประเมินผลการนิเทศ
- 4.5 การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ขอบเขตการวิจัย ดังนี้

- 1.1 ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ
- 1.2 การวางแผนการนิเทศ
- 1.3 การปฏิบัติการนิเทศ
- 1.4 การประเมินผลการนิเทศ
- 1.5 การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

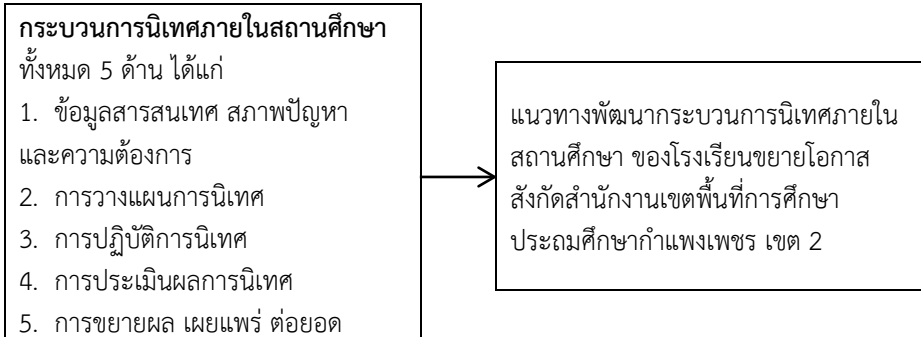




2. ขอบเขตด้านแหล่งผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา จำนวน 17 ท่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาราชการแทนครูวิชาการ และครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 829 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาราชการในตำแหน่ง ครูวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 265 คนโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986, p. 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ



ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดจำนวน 265 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

การหาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา จำนวน 17 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด



การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ และสรุปข้อมูลเพื่อนำมาสร้างคำถามในการสัมภาษณ์
2. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา พิจารณาความถูกต้อง
3. นำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการ ในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน
3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ เนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามประเด็น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ และจัดลำดับ แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 และสรุปข้อมูล เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สรุปผล ได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เมื่อพิจารณาโดย ภาพรวม พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการ ปฏิบัติการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด โดยรายละเอียด แต่ละด้าน มีดังนี้

1.1.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการพบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คณะครู มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา รองลงมา คือ แต่งตั้งคณะทำงาน ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ และจัดระบบเก็บข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศอย่างเป็นระบบ



1.1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมา กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์หาสภาพปัญหาที่แท้จริงและนำไปใช้วางแผนการดำเนินการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ สรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละกิจกรรม เพื่อความเหมาะสม รองลงมาคือ กำหนดวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ นิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

1.1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่าง ๆ

1.1.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และผู้เกี่ยวข้องในระดับเขตพื้นที่ให้ความสำคัญและตระหนักในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป และน้อยที่สุดคือ ระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษามารวบรวม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สรุปผล ได้ดังนี้

2.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการมีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ โดยจัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจหรือให้ความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ผู้นิเทศทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สำนวจตรวจสอบสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ผลจากข้อมูลสารสนเทศ ระบุสาเหตุ ความต้องการ สภาพปัญหา จำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระวิชา ตามภารกิจงาน และสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และระบุจุดในตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศของสถานศึกษา

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดกิจกรรมดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการโครงการการนิเทศให้ชัดเจน ทั้งเวลา สถานที่ เป้าหมาย และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประชุมวางแผนงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับ



การนิเทศจัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา โดยระบุตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศให้ชัดเจน

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา กำกับขั้นตอนในกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามแผนงาน ผู้นิเทศควรสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้คำปรึกษาร่วมแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการนิเทศ ผู้บริหารจัดกลุ่มสนทนาวิชาการภายในสถานศึกษาหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นผู้นำในการสนทนาวิชาการ

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จากการปฏิบัติงานนิเทศเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา และนำปัญหา อุปสรรคมาร่วมกันหาแนวทางแก้ไข แต่งตั้งคณะกรรมการสรุปผลการนิเทศนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรในหลาย ๆ รูปแบบและหลายช่องทาง ผู้บริหารติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ควรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังจากการดำเนินงานเสร็จ

2.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ จัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผลการนิเทศรวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทางโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่เพื่องานต่อการเข้าถึงผลการนิเทศ จัดกิจกรรมทัศนศึกษาพาบุคลากรไปศึกษานอกสถานที่โรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนพระราชทานเพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถขยายผลต่อในสถานศึกษาตนเองได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจในกระบวนการนิเทศมากขึ้น นอกจากนี้ เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมิน จึงทำให้ผู้บริหารต้องใส่ใจในกระบวนการนิเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชวันธร รุ่งรัตน์ (2558, หน้า 57) ที่ทำการศึกษานโยบายการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาในอำเภอยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก





แนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยนำแนวทางพัฒนามาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ โดยจัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจหรือให้ความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ผู้นิเทศทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สำหรับตรวจสอบสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ผลจากข้อมูลสารสนเทศ ระบุสาเหตุ ความต้องการ สภาพปัญหา จำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระวิชา ตามภารกิจงาน และสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และระบุลงในตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ทัดติมา พงษ์พรม (2558, หน้า 75) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนในเรื่องการนิเทศ และผู้บริหารควรเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของโรงเรียนทุกชั้นตอน

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดกิจกรรมดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการโครงการการนิเทศให้ชัดเจน ทั้งเวลา สถานที่ เป้าหมาย และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประชุมวางแผนงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศจัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา โดยระบุตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ เพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 135) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ว่า ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน แล้วดำเนินการวางแผนการนิเทศ และจัดทำแผนการนิเทศให้ต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณไว้ให้ชัดเจนเพียงพอ

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา กำกับขั้นตอนในกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามแผนงาน ผู้นิเทศควรสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้คำปรึกษาร่วมแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการนิเทศ ผู้บริหารจัดกลุ่มสนทนาวិชาการภายในสถานศึกษาหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นผู้นำในการสนทนาวិชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีนัยภัทร อินทรรักษาทรัพย์ (2558, หน้า 86) ที่ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และได้เสนอแนวทางพัฒนา คือ ควรปฏิบัติงานนิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้ ดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และต้องมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การนิเทศภายในทุกชั้นตอน





4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จากการปฏิบัติงานนิเทศเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา และนำปัญหา อุปสรรคมาร่วมกันหาแนวทางแก้ไข แต่งตั้งคณะกรรมการสรุปผลการนิเทศนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรในหลาย ๆ รูปแบบและหลายช่องทาง ผู้บริหารติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ควรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังจากการดำเนินงานเสร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ชญาภาญจน์ ศรีเนตร (2558, หน้า 102) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ด้านการประเมินผล ควรตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศมีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศ สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานผลการประเมินการนิเทศภายในให้ถูกต้องและเป็นระบบ

5. ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ จัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผลการนิเทศรวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทางโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่เพื่องานต่อการเข้าถึงผลการนิเทศ จัดกิจกรรมทัศนศึกษาพาบุคลากรไปศึกษานอกสถานที่โรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนพระราชทาน เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถมาขยายผลต่อในสถานศึกษาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลียว นัยนา (2550, หน้า 36) ที่ว่าควรมีการสรุปผลการนิเทศภายใน และแจ้งผลการสรุปและข้อมูลจากการนิเทศให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และควรมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

จากผลการอภิปราย สรุปได้ว่า ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดกิจกรรมดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ กำกับขั้นตอนในกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามแผนงาน ผู้นิเทศควรสร้างขวัญและกำลังใจ ให้คำปรึกษาพร้อมแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการนิเทศ สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จากการปฏิบัติงานนิเทศเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา จัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผลการนิเทศรวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทางโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ โดยผู้บริหารควรดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน และทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี นำผลสรุปการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์ผล เปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา และนำไปปรับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของผลการนิเทศ



1.2 ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านการวางแผนการนิเทศ โดยผู้บริหารควรบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และวิเคราะห์ปัญหา กำหนดกิจกรรม กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ กำหนดปฏิทินการนิเทศ และสร้างเครื่องมือการนิเทศ

1.3 ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคการนิเทศที่หลากหลาย ทั้งจัดประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน และกำกับติดตามการนิเทศภายในทุกขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ ให้ครูได้สำรวจตนเอง และนำเสนอสภาพปัญหาของตนเองในที่ประชุม และร่วมกันวางแผนแก้ไข

1.4 ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านการประเมินผลการนิเทศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของบุคลากรในสถานศึกษา ฟังความคิดเห็นของบุคลากร ผู้ประเมินหรือผู้บริหารควรเป็นเพียงผู้รวบรวมข้อมูล

1.5 ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาให้การนิเทศเป็นวิถีปฏิบัติที่ดี หรือนวัตกรรม และนำไปเผยแพร่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เจลิยว นัยนา. (2550). **กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชญาภาญจ ศรีเนตร. (2558). **รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนิตมา พงษ์พรหม. (2558). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพิ่มพูล ร่มศรี. (2558). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์. (2558). **แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.